Sýslumaðurinn í Skagafjarðarsýslu Herra E. Briem, hefur næstl. 20 júlí úrskurðað, að Einar bóndi Andrjesson á Sigraðarstaðakoti í Holtshrepp; skuli frá þeim degi, eiga framfærslu rjett í Akrahreppi; og mælist jafnframt til, að Akrahreppur endurgjaldi Holtshreppi 53 kr. 83 aur. er honum hefur verið lagt, þá næstl. fardagaár, úr sveitarsjóði þar.

Hreppsnefndinni hjer í Akrahreppi, getur engan vegin orðið ljóst, eptir ítrekaðan lestur þeirra mörgu brjefa, frá Holtshreppi þessum Einari við víkjandi að, 7 rd. 12 sk. lán veitt Einari í marz 1873, hafi verið nauðsynlegt og lögum samkvæmt, og hefur hún því falið mjer á hendur, sem Oddvita hennar, að skjóta tjeðum Sýslumanns úrskurði, um sveitfesti Einars bónda Andrjessonar á Sigriðarstaðakoti til Amtsins háa yfirálits, og lagfæringar þessa hrepps fátækrasjóði hag, hvað eg hjermeð auðmjúklegast leyfi mjer; í því eg legg hjer með, 21 fylgiskjöl, merkt: 1. 2. til 21, sem er úrskurðurinn sjálfur.

Í því eg skýrskota til fylgiskjalanna sjálfra, dyrfist jeg að fara nokkrum orðum um sumt af þeim.

Það virðist auðsætt af brjefi fyrrverandi hreppstjóra sgr. Þorkels á Frostastöðum, merkt 10. að þegar sgr. Sveinn þáverandi hreppstjóri í Holtshrepp kom 13. marz 1873. með brjef Einars frá 8 s.m. þá gat ~~sgr.~~ ekki sgr. Sveinn, gefið sgr. Þorkeli, neina upplýsingu um, það eiginlega ástand með bjargræði fyrir menn, í Sigriðarstaðakoti, þá í bráðina, en sagði Einar fyrir skepnur sínar eiga, yfrið nóg hey; og skuldlausan utanum nokkra ríkisdali eptirstöðfar landskuldar; Þessum ókunnugleika sínum, um þá eiginlegu matbjörg í Sigriðarstaðakoti, mótmælir sgr. Sveinn ekki í brjefi frá 24. marz 1876. merkt. 17. en skýrskotar þar einna mest til orða beiðandans sjálfs, um sveitarstirkin. Og nú á ný, að yfirvegaðu brjefi

Sýslumaðurinn í Skagafjarðarsýslu Herra E. Briem, hefur næstl. 20 júlí úrskurðað, að Einar bóndi Andrjesson á Sigríðarstaðakoti í Holtshrepp; skuli frá þeim degi, eiga framfærslu rjett í Akrahrepp; og mælist jafnframt til, að Akrahreppur endurgjaldi Holtshreppi 53 kr. 83 aur. er honum hefur verið lagt, á næstl. fardagaár, úr sveitarsjóði þar.

Hreppsnefndinni hjer í Akrahreppi, getur engan vegin orðið ljóst, eptir ítrekaðan lestur þeirra mörgu brjefa, frá Holtshreppi þessum Einari við víkjandi að, 7 rd. 12 sk. lán veitt Einari í marz 1873, hafi verið nauðsynlegt og lögum samkvæmt, og hefur hún því falið mjer á hendur, sem Oddvita hennar, að skjóta tjeðum Sýslumanns úrskurði, um sveitfesti Einars bónda Andrjessonar á Sigríðarstaðakoti til Amtsins háa yfirálits, og lagfæringar þessa hrepps fátækrasjóði hag, hvað eg hjermeð auðmjúklegast leyfi mjer; í því eg legg hjer með, 21 fylgiskjöl, merkt: 1. 2. til 21, sem er úrskurðurinn sjálfur.

Í því eg skýrskota til fylgiskjalanna sjálfra, dyrfist jeg að fara nokkrum orðum um sumt af þeim.

Það verðist auðsætt af brjefi fyrverandi hreppstjóra sgr. Þorkels á Frostastöðum, merkt 10. að þegar sgr. Sveinn þáverandi hreppstjóri í Holtshrepp kom 13. marz 1873. með brjef Einars frá 8 s.m. þá gat ~~sgr.~~ ekki sgr. Sveinn, gefið sgr. Þorkeli, neina upplísingu um, það eiginlega ástand með bjargræði fyrir menn, í Sigríðarstaðakoti, þá í bráðina, en sagði Einar fyrir skepnur sínar eiga, yfrið nóg hey; og skuldlausan utann um nokkra ríkisdali eptirstöð þar landskuldar; Þessum ókunnugleika sínum, um þá eiginlegu matbjörg í Sigríðarstaðakoti, mótmælir sgr. Sveinn ekki í brjefi frá 24. marz 1876. merkt. 17. en skýrskotar þar einna mest til orða beiðandans sjálfs, um sveitarstirkin. Og nú á ný, að yfirvegaðu brjefi

Einars frá 8 marz 1873. segir hann svo. „spured og ekki sje að eg geti nú framdregið líf mitt og minna hjálparlaust, til komanda sumars“ og í sama brjefi, „hjálpa mjer um einnar matartunnuvirði eða 10rd.“ af þessu virðist mjer mega ráða einungis, Einar hafi álitið sig tepstaddan með matbjörg, fyrir 7 manns sem heima var — þar til hann fengi bjargræði af skepnum sínum m. fl. og af brjefi merkt 9. má þó sjá að Einar hafi fengið lánaða einungis 7rd. 12 sk. og hefur því ekki verið í sannri þörf um 10rd. sem hann beiddi um í brjefinu; en í niðurlagi þess segir Einar svo, „sem eg fór þó ekki á flot fyr en eg sá mig að, öllu alþrota“ þetta virðist mjer ósamhljóða því er hann áður í sama brjefi skýrir frá, „2. kýr að nafninu önnur þeirra geld að mestu í allan vetur“ og verður mjer úr af þessu að leggja þann skylning í orðin, „öllu alþrota“ að þau sjeu í þessu tilliti alveg ógild því það getur ekki sá verið að matbjörg, sem hefur tvær kýrnytjar daglega þó önnur þeirra fram að þeim tíma að vetrinum veri í lágri nyt; einnig virðist mjer flestum megi skyljast að, 7rd. 12 sk. virði í kornmat, ásamt mjólk úr ofan nefndum kúm handa 7 manns, frá 8. marz til þess tíma að matbjörg fengist að sumrinu, hafi ekki getað fullnægt hefði hann þá verið að, „öllu alþrota“ og álít jeg þetta fulla sönnun fyrir því, að ekki hafi svo verið. Á þessu brjefi hafa þeir, hreppstjórarnir og oddvitin í Holtshrepp byggt mesta sína sönnun, fyrir nauðsin á veitingu lánsins, og jafnframt leyft sjer að tilfæra þau orð, „þola enga bið“ sjá brjefin merkt. 16. 17. sem þó alls ekki standa í brjefi Einars, merkt. 4. einnig segir Oddvitinn í Holtshrepp, hjálpina veitta, hjer um 16. marz. enn það klýtur að hafa verið seinna, því ekki gat Einar hafa fengið frá hreppstjóra Akrahrepps ávísan til Grafaróss, fyr en um þann 20. marz 1873.

sjá brjef merkt 11. en að hann hafi verið búinn að fá hana þegar honum var veitt kornlánið, sjest ljósast af orðum hreppstjóranna sjálfra, í brjefi frá 24 marz 1876 merkt 17. er svo hljóða, „enn svoleiðis stóð á því að við gjetum hann fá kornmat hjer af hrepp þar hann; þá, var svo lasin að hann treistist ekki til að ná hinu, svo fljótt sem þörfin krafði“ með þessu virðist mjer, hreppstjórarnir ljóslega sanna, að þegar þeir veittu Einari hjálpina, þá hafi hann, eða þeir, haft ávísanina í höndum sjer, því þar sem þeir segja að ná „hinu“ getur ekki hafa verið meint til annars, en hinnar þrátt nefndu 10rd. ávísanar í kornmat, til Grafaróss, eins og þeir líka segja rjett á eptir, „með þessari umræddu ávísan“ því jeg get hvergi fundið — í brjefi því að þeir sjeu búnir að nefna ávísanina fyr, en með orðinu, „hinu“ og þó hreppstjóri í Holtshrepp af góðvild sinni við Einar, þá lasinn; vísetaði kornmat heima hjá sjer mót ávísaninni til að frýja Einar við að fá mann inn til Grafaróss, það get jeg ekki sjeð að viðkomi fátækramáli. Um vitnisburði merkta 18. 19. tveggja nágranna Einars á Sigríðarstaðakoti, er lítið að tala, sá fyrri vitnar um ástæður hanns veturinn 1874. sem var hið 10. ár Einars þar í hrepp samfleitt, en í skjölunum sjest ekki að hann það ár hafi fengið neitt lán, og getur því að mínu áliti vottorðið ekki tekist til greina; hinn síðari er gefin fyrir veturinn 1873, og get jeg ekki af honum sjeð sannarlegan bjargarskort Einars um það leyti er hann þiggur hið svo nefnda lán.

Skoðunargjörðin á Sigríðarstaðakoti 17. janúar 1876. merkt 14. er svo skipuleg að hana dettur mjer ekki í hug að vefengja; en ofmikið þykir mjer

Einars frá 8 marz 1873. segir hann svo. „spured eg ekki sje ad eg geti nú framdregid líf mitt og minna hjálparlaust, til komanda sumars" og í sama brjefi, „hjálpa mjer um einnar matartunnuvirdi eda 10rd." af þessu virdist mjer meiga ráda einungis, Einar hafi álitid sig bjargstaddan med matbjörg, fyrir 7 manns sem heima var- þar til hann fengi bjargrædi af skepnum sínum m. fl. og af brjefi merkt 9. má þó sjá ad Einar hafi fengid lánada einungis 7rd. 12sk. og hefur því ekki verid í sannri þörf um 10rd. sem hann beiddi um í brjefinu; en í niðurlagi þess segir Einar svo, „sem eg þór þó ekki á flot fyr en eg sá mig ad, ölla alþrota" þetta virdist mjer ósamhljóda því er hann ádur í sama brjefi skýrir frá, „2. kýr ad nafninu önnur þeirra geld ad mestu í allan vetur" og verdur mjer úrtaf þessu ad leggja þann skylning í ordin, „ölla alþrota" ad þau sjeu í þessu tilliti alveg ógild því þad getur ekki sá verid ad matbjörg, sem hefur tvær kýrnytjar daglega þó önnur þeirra fram ad þeim tíma ad vetrinum veri í lágri nyt; einnig virdist mjer flestum megi skyljast ad, 7rd. 12sk. virdi í kornmat, ásamt mjólk úr ofan nefndum kúm handa 7 manns, frá 8. marz til þess tíma ad matbjörg fengist ad sumrinu, hafi ekki getad fullnægt hefdi hann þá verid ad, „ölla alþrota" og álít jeg þetta fulla sönnun fyrir því, ad ekki hafi svo verid. Á þessu brjefi hafa þeir, hreppstjórarnir og oddvitin í Holtshrepp byggt mestu sína sönnun, fyrir naudsin á veitingu lánsins, og jafnframt leyft sjer ad tilfæra þau ord, „þola enga bid" sjá brjefin merkt. 16. 17 sem þó alls ekki standa í brjefi Einars, merkt. 4. einnig segir Oddvitinn í Holtshrepp, hjálpina veitta, hjer um 16. mars. enn þad hlýtur ad hafa verid seinna, því ekki gat Einar hafa fengid frá hreppstjóra Akrahrepps ávísan til Grafarós, fyr en um þann 20. mars 1873. sjá brjef merkt 11. en ad hann hafi verid búinn ad fá hana þegar honum var veitt kornlánid, sjest ljósast af ordum hreppstjóranna sjálfra, í brjefi frá 24 marz 1876 merkt 17. er svo hljóda, „enn svoleidis stód á því ad vid gjetum hann fá kornmat hjer af hrepp þar hann; þá, var svo lasin ad hann treistist ekki til ad ná hinu, svo fljótt sem þörfin krafdi" med þessu virdist mjer, hreppstjórarnir ljóslega sanna, ad þegar þeir veittu Einari hjálpina, þá hafi hann, eda þeir, haft ávísanina í höndum sjer; því þar sem þeir segja ad ná „hinu" getur ekki hafa verid meint til annars, en hinnar þrátt nefndu 10rd. ávísanar í kornmat, til Grafarós, eins og þeir líka segja rjett á eptir, „med þessari um rædda ávísan" því jeg get hvergi fundid- í brjefi því- ad þeir sjeu búnir ad nefna ávísanina fyr, en med ordinu, „hinu" og þó hreppstjóri í Holtshrepp af gódvild sinni vid Einar, þá lasinn, vísadi kornmat heima hjá sjer mót ávísaninni til ad frýja Einar ~~vid~~ ad fá mann inn til Grafarós, þad get jeg ekki sjed ad vidkomi fátækramáli. Um vitnisburdi merkta 18. 19. tveggja nágranna Einars á Sigrídarstadakoti, er lítid ad tala, sá fyrri vitnar um ástædur hanns veturinn 1874. sem var hid 10. ár Einars þar í hrepp samfleitt, en í skjölunum sjest ekki ad hann þad ár hafi fengid neitt lán, og getur því ad mínu áliti vottordid ekki tekist til greina; hinn sídari er gefin fyrir veturinn 1873, og get jeg ekki af honum sjed sannarlegan bjargarskort Einars um þad leyti er hann fjekk hid svo nefnda lán.

Skodunargjördin á Sigrídarstadakoti 17. janúar 1876. merkt 14. er svo skipuleg ad hana dettur mjer ekki í hug ad vefengja; en ofmikid þykir mjer

sá Velæruverdi Oddviti vilja láta hana verka
aptur á bak, ef sú þá sannada mutur fundas ekki
jafnframt ad, sanna adra jafnstóra, eda, stærri
í marz 1873. því af framkomnum upplýsingum
má sjá, ad ástædur Einars hafa alltaf farid hnign-
andi, þar hann árid sem skodanar gjördin fram
fór hefur fengid mikin sveitarstirk 53 kr. 83 aur.
Ad endingu vil jeg leyfa mjer ad fara nokkrum
ordum um úrskurdin, er virdist ad leggja til áherslu
ad lánid í kornmat veitt Einari Andrjessyni 1873.
hafi verid naudsinlegt og lögum samkvæmt því, þad
þyldi enga bidd en þessi ord get jeg ei fundid í
brjefi Einars frá 8 marz 1873. merkt 4. einnig er
gjörst af úrskurdinum ad, Herra Sýslumadurinn hefi
álitid ad gjöfin, frá Akrahreppsmönnum veturin 1873.
hafi ekki verid komin til Einars, ádur en honum
var veitt lánid, sama vetur, en jeg þykist hjer
ad framan, med til færdum ordum hreppstjórana
í Holtshrepp, vera fullkomlega búinn ad sýna,
framá ad svo hafi verid.
Eg hefi nú undirgefnast leyft mjer ad drepa
á sumt af athvikum þeim er mjer virdast
móti sveitfestu Einars bónda Andrjessonar í
Sigrídarstadakoti á Akrahrepp, og því næst fel
eg málefni þetta ydar hávelborinheitum til
yfirálits og naudsynlegs úrskurdar ad nýju.

Hjaltastödum 10. marz 1877

undirgefnast
Gísli Þorláksson
p.t. Oddviti í hreppsnefndarinnar
í Akrahrepp

Hávelborni

Herra Amtmadur Christjánsson
Ridd. af Dannebr. —

sú Velæruverdi Oddviti vilja láta hana verka
aptur á bak, ef sú þá sannada mutur fundas ekki
jafnfram't ad, summa adra jafnstóra, eda, stærri
í marz 1873. því af framkomnum upplísingum
má sjá, ad ástæður Einars hafa alltaf farid hnign-
andi, þar hann árid sem skodanar gjörđin fram
fór hefur fengid mikinn sveitarstirk 53 Kr. 83 aur.
Ad endingu vil jeg leyfa mjer ad fara nokkrum
ordum um úrskurdin, er virdist ad leggja til áherslu
ad lánid í kornmat veitt Einari Andrjessyni 1873.
hafi verid naudsinlegt og lögum samkvæmt því, þad
þykkti enga bidd en þessi ord get jeg ei fundid í
brjefi Einars frá 8 marz 1873. merkt 4. einnig er
gjört af úrskurdinum ad, Herra Sýslumadurinn hefir
álitid ad gjöfin, frá Akrahreppsmönnum veturin 1873.
hafi ekki verid komin til Einars, ádur en honum
var veitt lánid, sama vetur, en jeg þykist hjer
ad framan, med til færdum ordum hreppstjórans
í Holtshrepp, vera fullkomlega búinn ad sýna,
framá ad svo hafi verid
Eg hefi nú undirgefnast leyft mjer ad drepa
á sumt af athvikum þeim er mjer virdast
móti sveitfestu Einars bónda Andrjessonar í
Sigridarstadakoti á Akrahrepp, og því næst fel
eg málefni þetta ydar háveborinheitum til
yfirálits og naudsynlegs úrskurdar ad nýju.

Hjaltastödum 10. marz 1877

undirgefnast
Gísli Þorláksson
p. t. Oddviti í hreppsnefndarinnar
í Akrahrepp

Háveborni

Herra Amtmadur Christjánsson
Ridd. af Dannebr. —

[illegible]

[illegible] 18[illegible]

[illegible]

[illegible]